

APRENENTATGE SISTEMÀTIC DEL VOCABULARI

Sinònims parcials

NIVELL: B.U.P.

OBJECTIU GENERAL:

Ampliació i fixació del vocabulari adequat al nivell, és a dir, que l'alumne pugi construir-se progressivament una competència semàntica i lèxica, estructurant en camps semàntics coherents les adquisicions noves.

NOTA PREVIA: No pretenem de treballar el vocabulari tècnic propi (en aquest cas de les Matemàtiques), sinó considerar les paraules en la totalitat de les seves significacions. Així cada mot haurà d'ésser considerat en totes les seves accepcions possibles (específiques o no específiques de l'àrea) la qual cosa donarà peu a l'aparició d'altres camps semàntics que podran ésser treballats.

Naturalment els aspectes que hem escollit i que analitzam tot seguit només són indicats a títol orientatiu. Les directrius podrien (pot ser, fins i tot, haurien) ésser unes altres, però, en tot cas, el que ens interessa de remarcar és el mètode de treball.

TEXT: "Elecció de la funció de probabilitat"

"Hem vist que la funció de distribució de probabilitats d'una variable aleatòria, $F(x)$, la coneixem si coneixem la funció de probabilitat $f(x)$:

$$f(x) = P_i \text{ si } x = x_1, x_2, \dots, x_n, \dots$$

$$f(x) = 0 \text{ si } x = x_j$$

En alguns casos podem definir la funció de probabilitat assignant a cada un dels valors de la variable aleatòria la seva probabilitat segons la regla clàssica de

la probabilitat (casos favorables/casos possibles) tal com ho hem fet en algun dels exemples anteriors. Podrem actuar d'aquesta manera si no hi ha cap inconvenient a acceptar la hipòtesi que tots els esdeveniments elementals són igualment possibles".

("Matemàtiques", Batxillerat-3. Ed. Casals; Barcelona. 1986)

METODOLOGIA:

1. INTRODUCCIO.

1.1. Lectura pel professor del text, primer ràpidament i llavors pausadament.

1.2. Formulació de ràpides qüestions de control (comprensió).

1.3. Presentació gràfica del text (en aquest cas el propi manual de Matemàtiques).

1.4. Abans d'estudiar la paraula seleccionada, llegirem la frase o paràgraf on apareix.

1.5. Els alumnes i el professor (si cal) proposen sinònims (que seran, com es comprovarà posteriorment, parcials).

2. ESTUDI LEXIC DEL TEXT:

(A realitzar col·lectivament i oralment, s'anotaran els quadres a la pissarra).

2.1	acció pertanyent a una persona	perquè		
		és el seu ofici	responsabilitat	
<u>funció</u>	X	X		"La funció del jutge és impartir justícia"
càrrec	X		X	"El tutor té al seu càrrec la disciplina de la classe"

2.2	acció de fer parts	donant a cada part la destinació convenient	a cadascú		
			la part igual	que li pertoca	
distribució	X	X			"El capatàs va fer la distribució de les feines entre els obrers"
repartició	X			X	"Els hereus del Sr. Pla no estaven d'acord amb la repartició dels bens"
perequació	X		X		"El repatiment del pastís fou una perequació perfecta: a cada un una desena part"

2.3	qualitat de tenir		de poder		
	més raons en pro que en contra	igual	esdevenir-se	no esdevenir-se	
probabilitat	X		X		"Has estudiat bé el tema, amb tota probabilitat superaràs la prova"
contingència		X	X	X	"Has de preveure qualsevol contingència, això implica una bona preparació prèvia"
eventualitat		X	X	X	"Tots estam sotmesos a l'eventualitat d'un esdeveniment imprevisit"
possibilitat		X	X	X	"Les nostres possibilitats són molt modestes, no ens hem preparat per a la competició"

2.4	que depèn			pot esdevenir-se o no	de resultat		
	d'un esdeveniment incert	risc	accident		previsible	no previsible	
aleatòria	X						1
contingent				X			2
incerta				X		X	3
atzarosa		X				X	4
fortuïta			X			X	5

1. "La collita és sempre aleatòria, depèn del temps".
2. "Els guanys contingents d'aquest negoci no m'interessen".
3. "Es incert que ella vingui avui".
4. "Es una acció atzarosa que et pot perjudicar"
5. "Em sembla que el nostre encontre d'ahir no va ésser fortuït"

2.5	proposició o supòsit	acceptat independentment de la seva veritat o falsedat		del qual hom pot deduir conseqüències	
		per indicis	imaginacions		
hipòtesi	X	X	X	X	"Segons la teva hipòtesi, el meu partit no guanyarà les eleccions"
conjectura	X	X		X	Aquestes dades permeten la conjectura següent: augmentarà el cost de la vida"
suposició	X		X	X	"Això només és una suposició teva, no hi ha prou indicis"
sospita	X	X		X	"La seva mirada és el motiu de les meves sospites"

3. EXERCICIS DE MEMORITZACIO FORMAL.

(A realitzar oralment amb el grup-classe).

3.1. Funció, càrrec

Funció

FRASE: "La funció del jutge és impartir justícia".

MODEL

PROFESSOR

PROFESSOR (per l'alumne)

1. metge

1. La funció del metge és guarir els malats.

2. batle

2. La funció del batle és governar el municipi.

EXERCICI

3. regular la circulació

4. presidir el Gover

5. els bombers

6. els estudiants

Càrrec

"el tutor té al seu càrrec la disciplina de la classe".

1. el pare

2. el germà gran

3. el delegat de curs

3.2 Distribució, repartició, perquació.

Distribució

"El capatàs va fer la distribució de les feines entre els obrers"

1. el professor

2. l'entrenador

Repartició

"els hereus del sr. Pla no estaven d'acord amb la repartició dels béns"

1. no era justa, perquè

2. dels dividends entre els accionistes

3. dels premis

Perequació

"El repatiment del pastís fou una perequació perfecta: a cada un una desena part"

1. és una divisió exacta

3.3 Probabilitat, contingència, eventualitat, possibilitat.

Probabilitat

1. obtenir un bon resultat

2. anar de viatge

3. ésser finalista

4. comprar la casa.

Contingència

"Has de preveure qualsevol contingència, això implica una bona preparació prèvia".

1. no havia previst, per això

2. sempre és possible

3. la pluja

4. una avaria

Eventualitat

"Tots estam sotmesos a l'eventualitat d'un esdeveniment imprevist".

1. una malaltia

2. suspendre una matèria

Possibilitat

"Les nostres possibilitats són molt modestes, no ens hem preparat per a la competició".

1. d'anar a Barcelona

2. de treure la gorssa a la loteria

3. demanar un préstec

4. pot ésser demà mateix

3.4 Aleatòria, contingent, incerta, atzarosa, fortuita, eventual.

Aleatòria

"La collita és sempre aleatòria, depèn del temps".

1. contracte

2. negoci

3. l'encert

Contingent

"Els guanys contingents d'aquest negoci no m'interessen".

1. les circumstàncies de la vida
2. fer amistat
3. enamorar-se

Incerta

"Es incert que ella vengui avui".

1. L'hora de morir
2. no sé què he de fer
3. el destí d'aquest home

Atzarosa

"Es una acció atzarosa que el pot perjudicar".

1. conduir embriac
2. una aventura

Fortuïta

"Em sembla que el nostre encontre d'ahir no va ésser fortuït".

1. s'ha produït un enruncament
2. cremar-se

3.5 *Hipòtesi, conjectura, suposició, sospita.*

Hipòtesi

"Segons la teva hipòtesi, el meu partit no guanyarà les eleccions".

1. formular
2. demostrar
3. treure conseqüències
4. em sembla encertada
5. em sembla improbable
6. arguments

Conjectura

"Aquestes dades permeten la conjectura següent: augmentarà el cost de la vida".

1. això és ... perquè
2. una informació que permet

Suposició

"això només és una suposició teva, no hi ha prou indicis".

1. pens que no és cert;
2. sense cap fonament;

Sospita

"La seva mirada és el motiu de les meves sospites".

1. culpabilitat
2. induir
3. provocar

4. EXERCICIS DE MEMORITZACIO I CONTROL SEMANTIC. (Escrits).

4.1. Substituir el mot no convenient:

1. El càrrec d'assistent social és ajudar les famílies amb problemes.
2. Són escasses les possibilitats de treure un diputat amb tan pocs vots.
3. Va tallar la coca i va procedir a la distribució dels trossos.
4. L'inspector tengué la suposició de la culpabilitat d'Smith quan descobrí sang a la seva camisa.
5. Els beneficis en Borsa són sempre atzarosos.

4.2. Completar la frase següent amb el mot convenient a la llista: "execució, funció, tasca, relació, dependència, càrrec"

La seva com a inspector d'ensenyament primari fa que es relacioni amb molts mestres.

4.3 Exposa la definició convenient de:

fortuït: repartició: suposició:
incerta: contingència: càrrec:

4.4 Quin és el mot corresponent a aquesta definició?

"acció de fer parts iguals d'una cosa i atribuir a cada persona una d'aquestes parts idèntiques".

4.5. Trobar elements de sentit diferent a:

funció/càrrec distribuir/repartir probable/possible
hipòtesi/conjectura

4.6. Descobrir elements de sentit idèntic a les mateixes parelles de l'exercici anterior.

4.7. Fer frases amb les paraules objecte de la nostra consideració al llarg del treball.

BIBLIOGRAFIA EMPRADA:

- GALISSON, Robert: *L'apprentissage systématique du vocabulaire*, Hachette/Larousse, 1970 (dos volums).
- Diccionari de la llengua catalana*, Enc. Catalana; Barcelona, 1985.
- Diccionari General de la llengua catalana*, Edhasa, setena ed., Barcelona 1977.
- Diccionari de sinònims i antònims*, Ed. teide, tercera ed., Barcelona, 1973.
- Diccionari Català-Valencià-Balear*, Ed. Moll, Palma, 1968.